

CONTEXT

CONFERINȚA NAȚIONALĂ

cu participare internațională

CONVENȚIA DE LA ISTANBUL ÎN ACȚIUNE: PREVENIREA FEMICIDULUI, PROTECȚIA VICTIMELOR ȘI URMĂRIREA ÎN JUSTIȚIE A AGRESORILOR

Centrul de Drept al Femeilor (CDF), în parteneriat cu Universitatea de Stat din Republica Moldova, Facultatea de Drept, Departamentul Drept penal, cu susținerea Proiectului Consiliului Europei „Sprijin în implementarea Convenției de la Istanbul în Republica Moldova - faza II” și a Suediei organizează Conferința Națională cu participare internațională, cu genericul „*Convenția de la Istanbul în acțiune: prevenirea femicidului, protecția victimelor și urmărirea în justiție a agresorilor*”.

Femicidul este forma extremă de manifestare a violenței în bază de gen, reprezentând reflectia dezechilibrului de gen în societate, care perpetuează un statut inegal dintre bărbați și femei. La moment, nu există o definiție standard a femicidului convenită între statele membre ale Uniunii Europene sau la nivel mondial. Lipsa unei definiții reprezintă un obstacol major în înțelegerea amplitudinii fenomenului și în asigurarea unui răspuns ferm împotriva femicidului, care rămâne adesea invizibil în statisticile generale referitoare la omor.

Conceptul general de femicid se referă la omorul unei femei sau al unei fete din cauza genului său. Declarația de la Viena a Organizației Națiunilor Unite privind femicidul (2013) a identificat diferite tipuri de femicid, inclusiv: omorul femeilor ca urmare a violenței din partea partenerului intim; tortura și omorul misogin al femeilor; omorul femeilor și al fetelor în numele onoarei, etc.

În Republica Moldova, potrivit Rapoartelor de analiză a cazurilor examinate de Comisia de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor elaborate de Ministerul Afacerilor Interne, în anul 2022, și-au pierdut viața 24 de femei, iar în anul 2023 și 2024 și-au pierdut viața câte 21 de femei în urma actelor de violență în familie.

În **aprilie 2024**, CDF a lansat un **apel public** semnat de peste 1.500 de persoane și susținut de circa 160 de ONG-uri, în care solicita oficial introducerea noțiunii de „femicid” în Codul Penal și investigarea cu diligență cuvenită a tuturor cazurilor de omor comise asupra femeilor. În rezultatul audierilor publice organizate de Parlamentul Republicii Moldova a fost elaborat un proiect de lege prin care a fost introdusă noțiunea de femicid în Legea nr. 45/2007, în iulie 2024 și ulterior în Codul Penal în iulie 2025, ceea ce marchează angajamentul ferm al autorităților naționale de a întreprinde măsuri eficiente de prevenire și combatere a celor mai grave forme de violență împotriva femeilor.

Scopul conferinței este analiza fenomenului de femicid ca formă extremă de violență bazată pe gen și identificarea unor soluții practice pentru prevenirea, investigarea și combaterea acestuia. Evenimentul promovează dialogul între instituții, experți, practicieni și societatea civilă, în vederea formulării unor recomandări aplicabile în contextul național. Evenimentul este organizat în contextul ratificării de către Republica Moldova a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței în familie și a violenței împotriva femeilor și a eforturilor întreprinse de autoritățile naționale de a recunoaște și preveni femicidul drept cea mai gravă formă de violență împotriva femeilor.

Evenimentul este organizat în cadrul campaniei anuale „16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen”

AGENDA

Data:

28 noiembrie 2025

Locația:

Universitatea de Stat, sala de conferințe Mediacor, str. A. Mateevici 60, Chișinău

Participanți:

70-100 persoane

Experți internaționali:

Pascale Frank, Belgia, membră GREVIO,
Elisabeth Duban, Marea Britanie

Limbi de lucru:

Română, Engleză, Rusă

Participante/ți:

Ministerul Justiției al RM, Ministerul Afacerilor Interne al RM, Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie (ANPCV), Consiliul Superior al Magistraturii, Procuratura Generală a RM, reprezentanți ai mediului academic, societății civile, comunității de donatori și mass-media.

01

**ÎNREGISTRAREA PARTICIPANTELOR/ȚILOR,
CAFEA DE BUN VENIT**

08:30 - 9:00

02

CUVÂNT DE SALUT

09:00 - 09:30

Moderatoare: Alina ȘAVGA, doctor în drept, conferențiar universitar,
Departamentul Drept penal al Facultății de Drept, USM

- **Falk LANGE**, șef al Oficiului Consiliului Europei la Chișinău
 - **Maria TROPP**, directoare a secției Cooperare pentru Dezvoltare,
Ambasada Suediei în RM
 - **Dominika STOJANOSKA**, reprezentantă de țară, UN Women Moldova
 - **Igor ȘAROV**, doctor în istorie, profesor universitar, Rectorul USM
 - **Mariana GRAMA**, doctor în drept, conferențiar universitar, Șefa
Departamentului Drept penal al Facultății de Drept, USM
 - **Angelina ZAPOROJAN-PÎRGARI**, directoare executivă, Centrul de
Drept al Femeilor, prim-vicepreședinta GREVIO
-

03

SESIUNEA 1. PREVENIREA ȘI COMBATEREA FEMICIDULUI ÎN REPUBLICA MOLDOVA: PROVOCĂRI ȘI SOLUȚII

09:30 - 12:00

- **Femicidul – noțiune nouă în Codul penal al RM**
Stanislav COPEȚCHI, Secretar de Stat, Ministerul Justiției al RM
- **Consolidarea răspunsului penal la violența de gen: bune practici în investigarea și urmărirea penală conform Convenției de la Istanbul**
Sergiu RUSSU, Procuror General Adjunct, Procuratura Generală a RM
- **Planul de acțiuni pentru executarea cauzei Vieru v. Republica Moldova**
Doina MAIMESCU, șefa Direcției agent guvernamental, Ministerul Justiției al RM
- **Practica instanțelor de judecată la examinarea cauzelor care implică infracțiuni pe motiv de prejudecată**
Livia MITROFAN, membră a Consiliului Superior al Magistraturii
- **Măsurile întreprinse de Inspectoratul General al Poliției pentru prevenirea și combaterea cazurilor de femicid**
Elena SLIVINSCHI, șefa Direcției urmărire penală a Inspectoratului General al Poliției al MAI RM
- **Măsurile întreprinse de ANPCV pentru prevenirea și combaterea cazurilor de femicid, colectarea datelor privind violența împotriva femeilor și violența în familie**
Neli LELENCO, Directoare adjunctă interimară, ANPCV
- **Activitatea Comisiei de analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau leziuni corporale grave în prevenirea cazurilor de femicid, provocări și oportunități de îmbunătățire a răspunsului autorităților competente**
Dumitru VLEJU, Șef al Direcției politici în domeniul ordinii și securității publice, combaterea criminalității a MAI
- **Perspectiva avocatului Poporului în monitorizarea respectării de către Republica Moldova a Recomandărilor GREVIO**
Valentin ROȘCA, Adjunctul Avocatului Poporului

Discuții

04

Pauză de cafea

12:00 - 12:30

AGENDA

05

SESIUNEA 2. PREVENIREA ȘI COMBATEREA FEMICIDULUI ÎN BAZA CONVENȚIEI DE LA ISTANBUL

12:30 - 13:30

Moderatoare: Angelina ZAPOROJAN-PÎRGARI, directoare executivă, Centrul de Drept al Femeilor

- **Legislația privind incriminarea violenței în familie în Kazahstan: probleme și soluții**

Janna URAZBAHOVA, avocată, Colegiul Avocaților din orașul Almaty, cadru didactic, Universitatea din Almaty, Kazahstan (conectare online)

- **Experiența Belgiei în prevenirea și combaterea femicidului**

Pascale FRANCK, președinta Alianței Europene a Centrelor de Justiție Familială, membră GREVIO

- **Răspunsul la femicid în țările din regiunea OSCE**

Elisabeth DUBAN, expertă în domeniul egalității de gen, consultantă a Consiliului Europei

Discuții

06

PRÂNZ

13:30 - 14:30

07

SESIUNEA 3. ROLUL SOCIETĂȚII CIVILE, MEDIULUI ACADEMIC, MASS MEDIA ȘI COMUNITĂȚII DONATORILOR ÎN ABORDAREA FEMICIDULUI

14:30 - 17:30

Moderatoare: Alina ȘAVGA, doctor în drept, conferențiar universitar, Departamentul Drept penal al Facultății de Drept, USM

- **Importanța sistemului de colectare a datelor privind femicidul, perspectiva UN Women**

Raphaëlle RAFIN, expertă UN Women (conectare online)

- **Perspectiva sistemului medical în prevenirea cazurilor de femicid**

Andrei PĂDURE, doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar, Catedra de medicină legală, USMF

- **Protecția judiciară a victimelor violenței domestice – analiză legislativă și jurisprudențială**

Ion CHIRTOACĂ, judecător, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani

FOURCHETTE